

Soja tycks skydda vid bröstcancer

Kan mat rik på soja minska risken för återfall och död i bröstcancer? Att den möjligheten finns hävdas i en studie som presenteras i tidskriften JAMA.

Studien bygger på 5 042 kinesiska kvinnor i åldrarna 20–75 år som diagnostiserades med bröstcancer och som genomgick kirurgisk behandling för detta under perioden 2002–2006. De har följts fram till 2009 avseende överlevnad och återfall i sjukdomen.

Forskarna har genom löpande intervjuer följt deltagarna avseende en mängd faktorer, såsom medicinering, kost, livsstil, demografiska faktorer och användning av alternativmedicin. När det gäller kost har ett särskilt formulär använts. Detta har inkluderat frågor kring hur mycket soja maten innehåller i form av exempelvis sojaböner, sojajoghurt eller annan sojarik kost såsom tofu, en slags färskost baserad på soja. Viktigt att notera är att det enbart handlar om mängden soja som deltagarna fått i sig genom normal kost och inte rena tillskott.

Efter en genomsnittlig uppföljningsperiod på 3,9 år visade det sig att 444 kvinnor hade avlidit till följd av sin bröstcancer medan 534 drabbats av recidiv. Det visade sig då att ett högt intag av sojaprodukter var korrelerat med både minskad dödlighet och minskad reci-

Foto: SPL/IBL

Ett samband mellan högt intag av sojaprodukter – sojaböner, sojajoghurt, tofu osv – och minskad dödlighet och risk för återfall i bröstcancer sågs i den refererade studien.

divrisk. Bland de kvinnor som återfanns i den fjärdedel som åt mest av sojaprodukter var dödligheten 29 procent lägre än hos den fjärdedel som åt minst. När det gäller risken att drabbas av återfall i sjukdomen var risken minskad med 32 procent hos den fjärdedel av gruppen som åt mest av sojaprodukter. Vissa av kvinnorna behandlades med

tamoxifen, men även bland dessa såg man ett liknande mönster där hög konsumtion av sojarik mat var korrelerad med hög överlevnad och minskad risk för recidiv.

Författarna understryker att de inte avråder bröstcancerdrabbade från att ta tamoxifen och att preparatet inte kan ersättas med sojarik kost.

Kopplingen mellan sojaprodukter och bröstcancer är ett omdebatterat ämne. Soja innehåller isoflavoner, som kan binda till östrogenreceptorn. Vid sidan av påverkan via östrogenreceptorn finns ett antal andra olika potentiella mekanismer genom vilka soja och isoflavoner skulle kunna påverka malignitetsrisken. Till dessa hör inhibering av dels enzymerna DNA topoisomeras I och II, dels ett antal proteaser och tyrosinkinaser. Dessutom har det hävdats att isoflavoner skulle kunna påverka angiogenesen.

Försäljare av sojatillskott har ivrigt försökt marknadsföra dessa mekanismer trots att fältet ännu är högst otillräckligt utrett vetenskapligt. Vid sidan av soja är ärtor och böner exempel på kost som innehåller isoflavoner.

Anders Hansen
läkare, frilansjournalist
anders.hansen@sciencecap.se

JAMA. 2009;302(22):2437-43.

Hjärtskador under kirurgi

avhandling. Det har länge varit känt att blodets halt av hjärtenzymer ibland ökar hos äldre patienter som just genomgått kirurgi. Halterna blir dock sällan så höga att diagnosen hjärtinfarkt kan ställas.

En akademisk avhandling från Linköping ger svar på vad en sådan ökning har för betydelse för långtidsprognosen. Troponin T mättes i blodet på 546 konsekutiva patienter äldre än 70 år och som genomgick elektiv icke-hjärtkirurgi med en duration på >30 minuter. De 10 procent av patienterna som fick en ökning av troponinhalten på >0,02 g/l dagarna efter operationen uppvisade ett år senare en mortalitet på 32 procent. Det motsvarar 15 gånger högre dödlighet än hos de patienter som inte hade någon ökning av troponin T.

En uppföljande studie påvisade tro-

poninstegring hos 33 procent av 211 äldre högriskpatienter som genomgick akut kirurgi. Risken för en »större negativ kardiovaskulär händelse« (MACE) var 35 procent inom en månad hos dem som hade troponinstegring. Motsvarande siffra för de övriga var 3 procent. Mortaliteten var också högre, 23 procent kontra 7 procent.

Doktoranden försökte därefter minska antalet MACE genom förbehandling med acetylsalicylsyra (ASA). Från ett stort antal sjukhus i Mellansverige rekryterades 220 patienter, varav hälften fick ASA och hälften placebo under sju dagar före och tre dagar efter kirurgi. Åldern var något lägre (73 år) än i de andra två studierna (78 och 80 år).

Incidensen troponinstegring var 3,7 procent hos dem som fick ASA och 9,0 procent hos dem som gavs placebo. Tolv

patienter drabbades av en MACE inom en månad efter kirurgin, varav bara två fanns i ASA-gruppen ($P < 0,02$). ASA medförde alltså en beräknad riskreduktion på knappt 80 procent, samtidigt som behandlingen inte ökade antalet blödningskomplikationer.

Avhandlingen påvisar alltså en kraftigt ökad dödlighet hos de äldre patienter som får en utsvämning av hjärtenzymer i blodet dagarna efter kirurgi. Den visar också att ASA reducerar risken för större kardiovaskulära komplikationer inom en månad efter ingreppet.

Robert Hahn
forskningschef, Södertälje sjukhus

Oscarsson Tibblin A. Perioperative myocardial damage & cardiac outcome in patients-at-risk undergoing non-cardiac surgery. Linköping: Linköpings universitet; 2009.